

Pyylahti Oy

Puolipäivänkatu 1 C 17
00160 HELSINKI

PYSYVÄN RÄJÄHDEVARASTON PERUSTAMISLUPA

Viite Pyylahti Oy:n lupahakemus 2.5.2017

Kohde ja sen sijainti Pyylahti Oy (y-tunnus 1711385-3, jäljempänä toiminnanharjoittaja), Hujalan-
tie, Ruskon kunta. Kohde ei sijaitse pohjavesialueella. Konsultointivyöhyke on
1,5 km varastosta. Konsultointivyöhykkeellä tapahtuvista kaavamuutoksista
on pyydettävä lausunto Tukesilta.

Päätös Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes) myöntää luvan räjähteiden pysyvälle
varastoinnille. Toiminnanharjoittaja on alkuperäisessä hakemuksessaan hake-
nut lupaa varastoida 25 000 kg louhintaräjähteitä. Lupakäsittelyn yhteydessä
on todettu, että suojaetäisyydet täyttyvät hakemuksen perusteella vain 9600
kg varastolle. Toiminnanharjoittaja saa varastoida räjähteitä sillä ehdolla, että
se noudattaa tämän päätöksen määräyksiä ja ehtoja onnettomuuksien ehkäi-
semiseksi ja toimii lupahakemuksessa esitetyllä tavalla sekä noudattaa kaikilta
osin räjähteiden varastointia koskevan lainsäädännön vaatimuksia.

Toiminta, jota päätös koskee

Varastoitavat räjähteet ovat louhintaräjähdysaineita ja räjäytysnalleja. Louhin-
taräjähteitä varastoidaan yhdessä standardin SFS 4397 mukaisessa kontissa.
Räjäytysnallit varastoidaan omassa varastossaan.

Käyttöönotto Varastoa ei saa ottaa käyttöön ennen kuin Tukes on sen hyväksynyt käyttöön-
ottotarkastuksessa. Toiminnanharjoittajan tulee pyytää varaston käyttöönot-
totarkastusta Tukesilta. Käyttöönottotarkastuksessa selvitetään lupapäätök-
sen ehtojen toteutuminen.

16.1.2018

2836/31/2017

Räjähteitä saa olla varastoissa enintään seuraavat määrät:

Räjähde	Luokitus	Kontti	Määrä
Louhintaräjähteet	Expl. 1.1; H201	1	9600 kg
Räjäytysnallit	Expl. 1.1; H201	2	20 000 kpl

Päätöksen määräykset ja ehdot

1. Varastot varustetaan jatkuvasti toimintakunnossa olevalla murtoilmoitusjärjestelmällä, jonka hälytys välittyy luotettavalla tavalla riittävän lähellä olevalle henkilölle tai päivystyspisteeseen. Murtoilmoitusjärjestelmä voi olla liikkeeseen perustuva patteri- tai akkutoiminen kamerajärjestelmä. Tarkempi selvitys järjestelmästä annetaan käyttöönottotarkastuksella (1101/2015 28 §).
2. Varastosuojien lähiympäristössä (5 m etäisyydellä) oleva palava pintakasvillisuus tulee poistaa. Kasvillisuuden raivaus tulee uusia aina tarvittaessa (390/2005 10 §).
3. Varastot varustetaan riittävällä, tarkoitukseen soveltuvalla alkusammutuskalustolla (1101/2015 50 §).
4. Varastot aidataan vähintään 2,4 m korkealla aidalla ja lukitus toteutetaan asianmukaisesti (1101/2015 28 §).
5. Varastot varustetaan tarvittavilla varoitusmerkinnöillä ja kieltotauluilla. Lisäksi varastolle tulee kiinnittää kilpi, josta ilmenee varaston vastaavan hoitajan ja hänen varamiehensä nimet ja yhteystiedot (1101/2015 28, 45 §).
6. Räjähteiden varastoinnille laaditut käyttö- ja huolto-ohjeet ovat varastoissa nähtävillä (1101/2015 37 §).
7. Toiminnanharjoittaja päivittää sisäisen pelastussuunnitelman ajan tasalle. Pelastussuunnitelmaan on lisättävä karttakuva, johon on merkitty mahdollisen poikkeustilanteen vaara-alue. Pelastussuunnitelma tulee käydä läpi varastolla asioivan Pyylahti Oy:n henkilöstön kanssa (819/2015 30 §).
8. Räjähteiden varastoinnista on pidettävä kirjaa, josta ilmenevät varastoon tuotujen, sieltä vietyjen sekä varastossa olevien räjähteiden määrät (819/2015 66 §).
9. Toiminnanharjoittajan on seurattava varastoalueen ympäröivillä alueilla tapahtuvia muutoksia ml. muutokset lähialueen louhintatoiminnassa. Mikäli ympäröivällä alueella tapahtuu suojaetäisyyksiin vaikuttavia muutoksia, toiminnanharjoittajan on ryhdyttävä välittömästi toimenpiteisiin, joilla varmistetaan määräysten edellyttämät suojaetäisyydet suojattaviin koh-

16.1.2018

2836/31/2017

- teisiin. Muutoksista ja toimenpiteistä tulee ilmoittaa Tukesille (819/2015 71 §).
10. Räjätysnallivaraston etäisyys räjähdeainevarastosta on oltava vähintään 8,2 m (1101/2015 19 §).
 11. Toiminnanharjoittajalla on oltava kirjallinen menettely henkilöstönsä perehdytykseen. Perehdytyksissä on käytävä läpi räjähteiden varastointiin liittyvät vaarat ja varastointiin liittyvät ohjeistukset (390/2005 11 §)

Päätöksen perustelut

Toiminnanharjoittaja on antanut räjähdevarastosta asianmukaiset selvitykset, eikä hakemuksen käsittelyssä ole tullut esille varastoitavan räjähdemäärän pienentämisen lisäksi muita sellaisia seikkoja, jotka olisivat esteenä luvan myöntämiselle. Toiminta täyttää lainsäädännön vaatimukset, kun toiminnanharjoittaja noudattaa tämän päätöksen ehtoja ja määräyksiä ja toimii lupahakemuksessaan esittämällään tavalla.

Rakenne Toiminnanharjoittajan selvitysten mukaan varastoina toimivien konttien rakenteet täyttävät standardin SFS 4397 vaatimukset. Kyseisen standardin mukainen rakenne täyttää lainsäädännön vaatimukset, jotka koskevat räjähteiden pysyvää varastointia.

Suojaetäisyys Lainsäädännössä määritellään suojaetäisyyksiä koskeva laskentakaava. Laskentakaavan mukaiset suojaetäisyysvaatimukset räjähdevarastosta (9600 kg) ovat yksittäiseen asuttuun rakennukseen sekä sikalaan 468 m ja vähintään 10 hengen asutustaajamaan 638 m. Toiminnanharjoittajan antamien sekä kartta-palveluista saatavien tietojen mukaan nämä suojaetäisyydet täyttyvät.

Maanomistajalta (Arto Heikkilän perikunta) on saatu lupa varaston sijoittamiselle esitettyyn paikkaan.

Hakemuksesta jätetyt mielipiteet ja Tukesin vastaukset niihin

Kari Gladin mielipide

Glad tuo esille huolensa siitä, että varaston sijainti on haettavaan räjähteiden määrään (25 000 kg) nähden liian lähellä asutusta. Lisäksi Gladin näkemyksen mukaan suunnitelmista puuttuu riskin arviointi ja suunniteltu varastopaikka korkean mäen päällä, ei sovellu räjähteiden varastointipaikaksi. Edelleen Glad esittää, että aidan ympäriltä tulee raivata kasvillisuus, mikäli lupa myönnetään. Glad myös ottaa kantaa haettuun räjähdemäärään ja räjähdeainekuljetusten tarpeeseen sekä esittää, että lupa tulisi arvioida toteutuneiden räjähdemäärien mukaan vuosittain.

Tukesin vastaus

16.1.2018

2836/31/2017

Sallittua varastointimäärää on hakemuksessa esitetystä 25 000 kilosta pienennetty 9600 kiloksi, koska säädösten vaatimat suojaetäisyydet eivät salli suuremman määrän varastointia yhdessä kontissa. Hakemuksessa on esitetty räjähteiden varastointiin liittyvä vaarojen arviointi. Toiminnanharjoittaja on Tukesin pyynnöstä 23.8.2017 täydentänyt hakemustaan ja todennut, että varaston aiottu sijaintipaikka ei sijaitse korkean mäen päällä vaan paikassa, jonka länsi- ja lounaispuolella maa nousee ja toisella puolella vastaavasti laskee. Toiminnanharjoittajan mukaan länsipuolen maanmuoto suojaa varastoaluetta lähinnä sijaitsevaa Kajamon asuinalueen mahdolliselta paineallolta. Lainsäädännössä lupaharkinnan perusteena on varaston suurin mahdollinen kerralla varastossa oleva räjähdemäärä. Varaston vuosittaista räjähteiden kiertomäärää ei täten ole lainsäädännössä rajoitettu ja siten se ei ole pysyvän varastointin lupaprosessin kannalta merkittävää. Räjähdekuljetukset eivät puolestaan kuulu kemikaaliturvallisuuksilain mukaisen lupaharkinnan piiriin. Täten Tukes ei ota (eikä voi ottaa) räjähdekuljetuksia huomioon päättäessään räjähdetaraston luvasta.

Tapio Haaviston ja Päivi Auhon mielipide

Haavisto ja Auho esittävät mielipiteessään, että lupaa haetaan räjähteiden varastoinnille, mutta pelastussuunnitelmassa puhutaan tehtaasta ja varastoista. Lisäksi Haaviston ja Auhon näkemyksen mukaan Hujalan kylässä jo nykyisellään olevat toiminnot (louhinta, sikala, liikenne, betoni- ja asfalttiasemat) aiheuttavat suurta rasitetta alueen asukkailla ja luonnolle (mm. retkeily- ja luontoreitti, liito-oravan esiintymisalue), mikä tulisi ottaa huomioon uusia lupia harkittaessa. Haavisto ja Auho ottavat myös kantaa varaston sijoitukseen korkealla paikalla verrattuna lähiympäristön asutukseen ja toteavat, että alueella on tehty laajoja metsähakkuita, mikä on vaikuttanut suojaavan puuston määrään. Lisäksi varaston korkea sijainti kasvattaa heidän mielipiteensä mukaan ukkosen aiheuttaman vaaran riskiä. Haavisto ja Auho esittävät mielipiteensä myös varastosuojan turvajärjestelyihin mahdollisen tulipalon varalta ja ovat huolestuneita siitä, että varastolle ei ole tulossa paloilmoinjärjestelmää, kaasunilmaisimia eikä jatkuvaa miehitystä. Edelleen Haavisto ja Auho esittävät huolensa siitä, että toiminnanharjoittaja on hakemuksessaan esittänyt, että perehdytys vaaratilanteisiin tehdään keskustelemalla kahvipöydässä. Haavisto ja Auho pohtivat mielipiteessään myös metallikontin soveltuvuutta räjähteiden varastointiin sekä alueen yli kulkevan lentoliikenteen huomioimista.

Tukesin vastaus

Hakemus ja lupapäätös koskevat vain räjähteiden varastointia. Toiminnanharjoittajan tulee lupapäätöksen ehdon 7 mukaisesti poistaa sisäisestä pelastussuunnitelmastaan virheelliset tiedot ja esittää ajantasainen pelastussuunnitelma varaston käyttöönottotarkastuksella. Lainsäädännön vaatimat suojaetäisyydet muistutuksen jättäjien mainitsemiin kohteisiin ovat riittävät. Alueen elämistöön, esimerkiksi liito-oravan esiintymiseen, liittyvät asiat eivät kuulu Tukesin toimivallan piiriin. Tukesin on ennen luvan myöntämistä pyydet-

16.1.2018

2836/31/2017

tävä lausunto ELY-keskukselta, mutta Tukes ei voi lupapäätöksessään antaa määräyksiä, jotka koskevat luonnonsuojelulain tai ympäristönsuojelulain noudattamista. Varsinais-Suomen ELY-keskukselta on lupakäsittelyn yhteydessä pyydetty lausunto koskien alueen eläimistön huomioimista. Lausunnossa (27.10.2017) todetaan, että vuonna 2014 tehdyn selvityksen mukaan lähimmät liito-oravan reviirit ja liito-oravalle sopiva elinympäristö sijoittuu noin 1 km päähän suunnitellusta varastosta. Lisäksi lausunnossa todetaan, että mahdollisia lisääntymis- ja levähdyspaikkoja sijaitsee lähimmillään noin 500 metrin päässä varastosta. ELY-keskus toteaa myös lausunnossaan, että hakemuksen mukaisen onnettomuuden vaikutusten kuvauksen perusteella on epätodennäköistä, että mahdollinen onnettomuus hävittäisi edellytykset alueen liito-oravapopulaation ja sen elinympäristön säilymiselle. Muiden lajien osalta lausunnossa todetaan, että alueelta on YVA-selvityksen perusteella lepakkohavaintoja, mutta alueen metsätyyppi ei YVA-selostuksen aluekuvauksen perusteella ole erityinen lepakoiden saalistus- tai elinalue. Lisäksi lausunnossa todetaan kehrääjän osalta, että huomioiden alueella esiintyvän kehrääjän elinympäristövaatimukset ja lajin yleisyys, kyseistä aluetta ei ole perusteltua arvioida lajin kannalta erityisen tärkeäksi alueeksi eikä varastotoiminta edes mahdollisessa onnettomuustilanteessa aiheuta erityistä uhkaa lajille sopivan elinympäristön säilymiselle.

Puustolla on yleisellä tasolla merkitystä, kun Tukes arvioi mahdollisen onnettomuuden paine- ja heitevaikutuksia. Puustolla ei ole kuitenkaan vaikutusta lainsäädännön vaatimiin suojaetäisyyksiin. Suojaetäisyysvaatimukset ovat samat, oli alueella puustoa tai ei. Räjähdevarastoilla ei tarvitse olla paloilmoinjärjestelmää tai kaasunilmaisimia. Alkusammutuskalusto on lainsäädännön mukaan riittävä varautumistapa. Varaston ulkopuolinen palo (metsäpalo) on suurin varastoa uhkaava vaara. Vaaraa pyritään pienentämään ehdon 2 vaatimuksella, jonka mukaan toiminnanharjoittajan on poistettava kasvillisuus ja puusto lähialueelta. Lainsäädäntö edellyttää varastolta 120 min palonkestoa, jonka katsotaan täyttyvän toiminnanharjoittajan hakemuksessaan esittämässä standardin SFS 4397 mukaisessa varastorakenteessa. Lähtökohtana tulipalotilanteissa on siten ulkopuolisen palon (ruohikkopalo, ajoneuvopalo) sammuttaminen, johon käytetään alkusammutuskalustoa. Tukes kutsuu lainsäädännön edellyttämällä tavalla myös pelastusviranomaisen varaston käyttöönottotarkastukselle, jossa tällä on mahdollisuus esittää omia näkemyksiään asiasta.

Toiminnanharjoittaja on mielipiteistä laatimassaan vastineessa 7.8.2017 esittänyt perehdytyksistä seuraavaa: ”Perehdytys työhön tehdään ensin dokumentoituna opetuksena ja kiertokävelynä työpaikalla, mutta yrityksemme toimintatapoihin kuuluu jatkuvan parantamisen periaate. Tämä edellyttää toistuvaa riskien huomioinnin ottamista, jossa olemme todenneet työtaukojen aikaan käytävän keskustelun kaikkein tehokkaimmaksi. Tämä asioiden keskustelu ilman stressiä (kahvipöydän ääressä) on lisännyt työntekijöidemme sitoutumista turvallisuuskysymyksiin. Samalla työntekijämme ovat havaintojemme mukaan alkaneet pitää silmällä myös työtovereidensa mahdollisia riskitilanteita varoittaen mahdollisista työturvallisuuteen liittyvistä riskeistä.” Lupapäätöksen ehdossa 11 edellytetään myös dokumentoitua perehdytystä ja

16.1.2018

2836/31/2017

Tukes vaatii osoitusta tästä nähtäväksi varaston käyttöönottotarkastuksella ja tulevilla määräaikaistarkastuksilla.

Metallikontin soveltuvuudesta räjähteiden varastointiin Tukes toteaa, että toiminnanharjoittajan hakemuksessaan esittämien tietojen perusteella kontti täyttää standardin SFS 4397 vaatimukset. Kyseisen standardin mukaiset varastosuojat täyttävät lainsäädännön vaatimukset. Lentoliikenteen osalta lainsäädännön laskentakaavan mukainen vähimmäisetäisyys (319 m) kiitoradasta täyttyy.

Helena Sipposen mielipide

Sipponen esittää huolensa varaston sijainnista lähellä asutusta ja toteaa, että onnettomuuden sattuessa varastosta aiheutuisi vaaraa Hujalan kylän asukkaille ja taloille. Sipponen esittää huolensa myös liittyen varaston sijaintiin kallionlouhinnan läheisyydessä. Edelleen Sipponen jatkaa, että hakemuksessa mainitut turvallisuus- ja vartiointitoimenpiteet eivät vaikuta riittävästi ja alueelle voi päästä ulkopuolisia.

Tukesin vastaus

Suojaetäisyyksien osalta Tukes viittaa Gladin mielipiteestä antamaansa vastaukseen. Toiminnanharjoittajan mukaan varaston etäisyys louhintatoiminnasta on n. 350 m. Toiminnanharjoittaja toteaa, että mikäli tulevaisuudessa louhinta etenee niin lähelle varastoa, että siitä todetaan olevaa vaaraa, varasto siirretään pois alueelta. Lupapäätöksen ehdossa 9 edellytetään toiminnanharjoittajaa seuraamaan varastoalueen ympäristössä tapahtuvia muutoksia ja toimimaan niiden edellyttämällä tavalla. Tukesilla on mahdollisuus pienentää sallittavia varastointimääriä tai kumota lupapäätös, mikäli ympäristössä tapahtuvat muutokset niin vaativat. Lisäksi Tukes tulee määräaikaistarkastuksiltaan valvomaan varaston ympäristössä tapahtuvia muutoksia. Turvallisuus- ja vartiointitoimien osalta Tukes toteaa, että toiminnanharjoittajan esittämät menettelyt (aitaus, lukitus, hälytyslaitteisto) täyttävät lainsäädännön vaatimukset.

Tuija Seitzin mielipide

Seitzin mukaan suunniteltu varastopaikka sijaitsee kahden kunnan asutustajamien vaikutusalueella sekä suursikalan läheisyydessä ja pohtii, miten sikala eläimineen on huomioitu varastohankkeessa. Seitz toteaa, että tieyhteydet suunnitellulle varastopaikalle ovat turvattomat ja suunniteltu varaston sijaintipaikka on otollisten yhteyksien päässä mahdollisille terroristi- tai aktivistijärjestöille. Seitz myös pohtii varaston tuhoutumisen vaikutuksia, vastuukysymyksiä sekä vaikutuksia asukkaille, asumuksille, pohjavedelle, luonnolle ja eläimille.

Tukesin vastaus

16.1.2018

2836/31/2017

Suojaetäisyyksien osalta Tukes viittaa Gladin mielipiteestä antamaansa vastaukseen. Sikalaa on käsitelty suojaetäisyyksien laskennassa lainsäädännössä mainittuna ”muuna tehtaana”, jolloin etäisyysvaatimus on 468 m. Suojaetäisyys sikalaan täyttyy toiminnanharjoittajien toimittamien tietojen sekä kartta-palveluista saatavien tietojen perusteella. Myös liikenneyhteyksien osalta Tukes toteaa samoin kuin vastauksessaan Gladin mielipiteeseen. Terroristiuhan osalta pätevät samat turvallisuusvaatimukset, joita räjähdevarastoille yleisesti lainsäädännössä tällä hetkellä esitetään. Luonto- ja eläimistövaikutusten osalta Tukes viittaa Haaviston ja Auhon mielipiteestä antamaansa vastaukseen.

Anna Saarenojan ja Janne Heinon mielipide

Saarenoja ja Heino toteavat mm. hakemuksen olevan luonteeltaan ylimalkainen ja jättävän kysymyksiä hakijan pätevyyden ja asiantuntijuuden suhteen. Lisäksi Saarenoja ja Heino esittävät huomion, että hakemuksesta puuttuu kaksi nimettyä liitettä ja toteavat, että esitetty karttaliite ei vastaa alueella vallitsevaa nykytilannetta. Saarenoja ja Heino jatkavat edelleen, että lähialueen runsaan asutuksen lisäksi hakemuksessa ei ole huomioitu alueella sijaitsevia muita toimintoja eikä tiestön heikkoa kuntoa ja nykyisellään jo vaarantunutta tieliikenneturvallisuutta tai korkeita raskaan liikenteen liikennemääriä. Saarenoja ja Heino myös esittävät, että toiminnan kuvauksesta ei käy ilmi onko kyse varastoinnista vai valmistuksesta ja mikä on haetun luvan kesto. Saarenoja ja Heino myös huomauttavat, että hakemuksessa ei ole otettu huomioon mm. alueelle tyypillisiä eläinlajeja.

Liikenteen osalta Saarenoja ja Heino toteavat, että Hujalantie/Ruskontie (12254) on olosuhteiltaan vaarallinen ja tieosuudella on jo nykyisellään kasvanutta raskasta liikennettä, mikä vaikuttaa muiden tienkäyttäjien turvallisuuteen. Heino ja Saarenoja toteavat myös, että Ruskon kunta sekä Varsinais-Suomen ELY-keskus on vuodelta 2016 peräisin olevassa lausunnonsaan arvioinut tieosuuden vaaralliseksi. Heino ja Saarenoja kiinnittävät huomiota siihen, että toiminnanharjoittaja ei ole esittänyt hakemuksessaan arviota varaston aiheuttamista liikennemääristä.

Maankäytön ja asutuksen sekä muiden toimintojen osalta Heino ja Saarenoja toteavat, että varaston sijoittaminen suunnitellulle alueelle nostaa ympäristöön ja alueen asukkaisiin kohdistuvaa riskitasoa kohtuuttomasti ja aiheuttaisi huolta sekä pelkoa alueen turvallisuudesta. Lisäksi alueen viihtyvyyden ja virkistyskäytön nähdään vaarantuvan. Heino ja Saarenoja toteavat, että alue on merkitty maakuntakaavassa maa- ja metsätalousvaltaiseksi alueeksi, joten kuntalaiset eivät ole voineet varautua luvassa esitettyyn toimintaan alueella.

Heino ja Saarenoja jatkavat, että lupahakemuksen osoittamaa toimintaa tulisi tarkastella osana laajempaa kokonaisuutta ja tapahtumaketjua. Heidän mukaansa lupahakemuksen kartoista ei käy ilmi miten varasto sijoittuu suhteessa nykyisiin louhosalueisiin tai miten hakija (Pyylähti Oy) varmistuu siitä, että läheinen louhostoiminta ei aiheuta riskejä räjähdevarastolle. Kokonaisuudessaan Heino ja Saarenoja esittävät, että hakemuksen käsittelyssä tulisi huomioida alueen kokonaisuus ja siellä jo vallitsevat toiminnot ja se, että uudet toiminnot heikentävät Hujalan ja sen lähialueiden maankäyttöä. He

16.1.2018

2836/31/2017

esittävät edelleen, että alue- ja kaupunkisuunnittelun näkökulmasta Hujalan ympäristössä voi tulla lähivuosina tarve maankäytön muutoksille.

Toiminnan osalta Heino ja Saarenoja toteavat, että lupahakemuksista jää epäselväksi koskeeko se varastointia, valmistusta vai molempia. Lisäksi epäselväksi jää heidän mukaansa myös alueella asioivan henkilöstön määrä, varastoitavat/käsiteltävät tuotteet, varastojen sijainnit sekä varastojen rakenne. Heinon ja Saarenojan näkemyksen mukaan varaston sijaintipaikka on alueen lähes korkein paikka, mikä kasvattaa vaikutusalueen laajuutta. Lisäksi Heino ja Saarenoja toteavat, että toiminnanharjoittaja ei ota kantaa siihen onko raskaalla liikenteellä ja pelastuslaitoksen kalustolla esteetön ja turvallinen pääsy kohteeseen olosuhteista riippumatta. Lisäksi Heino ja Saarenoja esittävät, että lupahakemuksessa tulisi varmistaa onko pelastuslaitoksen käytettävissä olevat resurssit riittävät ja vasteaika riittävän lyhyt. He toteavat edelleen, että lupahakemuksessa tulisi olla täsmällisempiä tietoja kameravalvonnasta ja mahdollisesta vartioinnista sekä pelastussuunnitelman toteuttamisesta käytännössä. Heino ja Saarenoja myös toteavat, että lähialueen turvallisuuden vuoksi tulisi vaatia esimerkiksi varastotilojen sprinklausta ja palotunnistimien lisäksi kaukolaukaisutoimintoa.

Saarenoja ja Heino esittävät, että hakemuksessa tulisi kuvata tarkemmin räjähteiden tuontiin ja noutoon liittyvä toiminta mm. kuljetusliikkeiden osalta. Lisäksi Heino ja Saarenoja toteavat, että hakemuksessa ei esitetä miten varasto tulipalotilanteessa tyhjenetään räjähteistä tai kuka on kemikaalilainsäädännön mukainen varastolaitoksen käytönvalvoja. Virkistyskäytön osalta Saarenoja ja Heino toteavat, että hakemuksessa ei esitetä miten hakija (Pyylahti Oy) estää sivullisten pääsyn räjähdetaraston alueelle ja miten alueen vapaa-ajan käyttö turvataan.

Heino ja Saarenoja esittävät edelleen, että esitetty perehdytysmalli ei täytä turvallisuusmääräyksiä ja hakemuksessa ei esitetä ulkoista pelastussuunnitelmaa. Lisäksi mielipiteen esittäjät toteavat, että hakemusasiakirjoissa ei ole mainintaa suojaetäisyyksistä, vaaravyöhykkeestä tai konsultointivyöhykkeestä, tarvittavasta viranomaisvalvonnasta, syntyvistä jätteistä, tarvittavista muista luvista tai suuronnettomuusvaarasta.

Puuston osalta Heino ja Saarenoja esittävät, että ympäröivällä puustolla on suuri merkitys varastoa ajatellen ja toteavat, että hakemuksessa esitetään ristiriitaisia tietoja alueen puustosta. Heino ja Saarenoja vaativat, että mahdollisessa jatkosuunnittelussa on esitettävä tarkat tiedot puuston määrästä ja sijainnista sekä vaativat kantojen ja juurakoiden poistoa sekä mahdollisesti maankuorintaa ja/tai hiekkapeiton käyttöä riittävän laajalla alueella. Heino ja Saarenoja esittävät myös huolensa räjähdetaraston vaikutuksista pohjaveteen ja Hujalan alueen talousvesikaivoihin. Tiedottamisen osalta Heino ja Saarenoja toteavat, että hakija (Pyylahti Oy) ei esitä hakemuksessaan tietoja siitä, miten mahdollisessa onnettomuus- tai vaaratilanteessa alueen asukkaita tiedotetaan.

Tukesin vastaus

Laissa (390/2005) ja sen nojalla annetussa asetuksessa (819/2015) lupahakemukselle asetetaan vain sisällöllisiä (ei laadullisia) vaatimuksia. Tukes voi ottaa

16.1.2018

2836/31/2017

lupaharkinnassa huomioon vain sen, täyttääkö hakemus lainsäädännön vaatimukset. Näin ollen esimerkiksi hakemuksen esitystapa, selkeys tai luettavuus eivät ole perusteita kielteiselle lupapäätökselle, jos hakemuksesta käy ilmi, että lainsäädännön vaatimukset täyttyvät. Kaksi puuttunutta liitettä on toimitettu Tukesille 7.8.2017. Tukes hyödyntää lupakäsittelyissään karttapalveluita hakijan lähettämien karttaliitteiden lisäksi, joten Tukes on huomionnut ajantasaisen asutustilanteen, kun se on määritellyt suojaetäisyydet. Lisäksi päätöksen ehdossa 9 edellytetään toiminnanharjoittajan seuraavan alueen kaavoitustilannetta ja mahdollisia muutoksia asutuksessa ja ilmoittavan niistä välittömästi Tukesille. Myös Tukesin tekemissä varaston tarkastuksissa käsitellään alueilla mahdollisesti tapahtuneita muutoksia ja tarpeen vaatiessa Tukes muuttaa lupaehtoja ja/tai sallittavia varastointimääriä. Liikenteen osalta Tukes viittaa Gladin ja Seitzin mielipiteistä antamiinsa vastauksiin. Lainsäädännön mukaiset suojaetäisyydet alueella sijaitseviin muihin toimintoihin täyttyvät.

Lupahakemus koskee räjähteiden pysyvää varastointia, ei valmistusta. Toiminnanharjoittajan tulee lupapäätöksen ehdon 7 mukaisesti poistaa sisäisestä pelastussuunnitelmastaan virheelliset tiedot ja esittää ajan tasainen pelastussuunnitelma varaston käyttöönottotarkastuksella. Tukes arvioi määräaikaistarkastuksilla, miten luvan edellytykset täyttyvät. Eläimistön (mm. liito-orava) osalta Tukes viittaa Haaviston ja Auhon mielipiteestä antamaansa vastaukseen ja liikenteen osalta Gladin ja Seitzin mielipiteistä antamiinsa vastauksiin. Koska Tukesilla ole toimivaltaa valvoa alueen liikennettä ja tienkäyttöä, toiminnanharjoittajalla ei ole myöskään ollut velvoitetta esittää hakemuksessaan arviota varaston aiheuttamista liikennemääristä.

Asutukselle aiheutuvan vaaran osalta Tukes viittaa Sipposen ja Gladin mielipiteistä antamiinsa vastauksiin. Räjähdevarasto ei estä alueella liikkumista muualla kuin aidatun alueen sisäpuolella. Alueen virkistyskäytön ei katsota vaarantuvan, koska varaston räjähtäminen itseksään ilman ulkopuolista sytytyslähdettä on epätodennäköistä. Toimintojen yhteisvaikutusten osalta Tukes on 22.8.2017 pyytänyt toiminnanharjoittajaa täydentämään hakemuksensa kartalla, joka osoittaa suunnitellun varaston ja louhintatoiminnan välisen etäisyyden ja sijoittumisen toisiinsa nähden sekä arvion louhostoiminnan aiheuttamista riskeistä varastolle. Toiminnanharjoittaja on 30.8.2017 toimittanut pyydetyn kartan sekä arvionsa louhintatoiminnan riskeistä varastolle.

Lupahakemuksessa ei tarvitse esittää alueella asioivan henkilöstön määrää. Toiminnanharjoittaja on kuvannut varastoitavat tuotteet ja niiden vaarallisuusluokitukset riittävällä tarkkuudella. Varastojen (räjähdekontti sekä nallikontti) sijoitus toisiinsa nähden määrätään päätöksen ehdossa 11. Varastot ovat kontteja ja siltä osin kuin hakemuksessa viitataan halleihin, hakijan tulee päätöksen ehdon 7 mukaisesti päivittää sisäinen pelastussuunnitelmansa ajan tasalle niin, että se vastaa todellisia tietoja. Varaston korkean sijainnin suhteen Tukes viittaa Gladin mielipiteestä antamaansa vastaukseen. Pelastuslaitoksen resurssien osalta Tukes toteaa, että lupahakemuksesta on lainsäädännön vaatimusten mukaisesti pyydetty lausunto Varsinais-Suomen pelastuslaitokselta. Pelastuslaitoksen lausunnossa ei tuoda esiin, että pelastusviranomaisen resurssit muodostuisivat ongelmaksi. Tukes kutsuu pelastuslaitoksen edustajan varaston käyttöönottotarkastukselle, jossa tällä on vielä mahdollisuus tuoda näkemyksiään esiin pelastuslaitoksen kaluston ja vasteajan suh-

16.1.2018

2836/31/2017

teen. Räjähdevaraston tulipalossa varastoa ei mennä sammuttamaan, koska varaston ulkopuolelta ei voida varmistua tilanteesta varaston sisällä. Räjähdeet sisältävät räjähdyksessä tarvittavan hapen, joten vesisprinklaus sekä muut sammutusmenetelmät ovat tehottomia räjähteiden syttyttyä. Maastopalon pääsyä varastorakennukseen estetään sorastamalla varaston ympäristö vähintään 5 m etäisyydeltä. Lähtökohtana on varaston tulipalotilanteessa varmistua siitä, että varaston läheisyydessä ei ole vaaraan joutuvia henkilöitä.

Varaston turvallisuustoimia ei ole tarkoituksenmukaista esitellä yleisölle yksityiskohtaisemmin, kuin mitä nyt on tehty. Suurin tulipaloon liittyvä vaara on varastoa uhkaava ulkopuolinen palo eikä niinkään varastosta it-sessään lähtevä palo. Lainsäädäntö edellyttää 120 min palonkestoa. Standardin SFS 4397 mukaisten varastokonttien rakenteen katsotaan kestävän ulkopuolista paloa lainsäädännön edellyttämällä tavalla. Toiminnanharjoittaja on 25.9.2017 täydentänyt hakemustaan siltä osin, kuin se koskee varaston tyhjentämistä esimerkiksi tilanteissa, joissa varastoa uhkaa mahdollinen metsäpalo. Toiminnanharjoittaja on täydennyksessään esittänyt menettelyt varaston tyhjentämiseksi ja tarvittavan kaluston saamiseksi.

Lainsäädännön mukaan lupahakemuksessa ei tarvitse esittää tietoja kuljetusliikkeistä ja räjähteiden kuljetuksesta. Räjähdevarastolla kemikaalien käytönvalvojana toimii räjähteiden varastoinnista vastaava varastonhoitaja, jonka tiedot on lupahakemuksessa esitetty. Varastonhoitajan pätevyys (Tukesin järjestämän kokeen suorittaminen tai panostajan pätevyyskirja) tarkistetaan varaston käyttöönottotarkastuksella.

Lupapäätöksen ehdon 4 mukaan varasto on aidattava, mikä on lainsäädännössä katsottu riittäväksi asiattomien pääsyn estämiseksi. Varasto myös lukitaan vähintään kahdella vankkarakenteisella lukolla ja varustetaan hälytyslaitteistolla.

Perehdytyksen osalta Tukes viittaa Haaviston ja Auhon mielipiteestä antamaansa vastaukseen. Ulkoisen pelastussuunnitelman vaatimuksista Tukes toteaa, että ulkoista pelastussuunnitelmaa ei edellytetä tämän lupapäätöksen laajuiselta varastolta.

Suojaetäisyyksien, vaaravyöhykkeen, konsultointivyöhykkeen, tarvittavan viranomaisvalvonnan, mahdollisten muiden lupien, syntyvien jätteiden ja suuronnettomuusvaaran osalta Tukes toteaa, että lupaviranomainen lupaharkinnassaan laskee vaadittavat suojaetäisyydet ja vertaa niitä hakemuksessa esitettyihin suojaetäisyytietoihin. Myös konsultointivyöhykkeen määrittely on Tukesin tehtävä ja vyöhyke määritellään lupapäätöksessä. Konsultointivyöhyke ei tarkoita vaara-aluetta tai aluetta, jolle ei jatkossa saisi rakentaa. Konsultointivyöhykkeen tarkoituksena on, että kun vyöhykkeen sisällä tapahtuu kaavamuutoksia, kunnan tulee pyytää niistä lausunto Tukesilta. Tällä tavoin varmistetaan, että suojaetäisyysvaatimukset täyttyvät jatkossakin. Tukes tekee varastolle käyttöönottotarkastuksen ja sen jälkeen määräajoin tarkastuksia. Tarkastuksilla varmistetaan, että hakemuksessa esitetyt tiedot vastaavat todellisuutta ja että toiminnanharjoittaja noudattaa lupapäätöksen ehtoja. Tarkastusten avulla Tukes seuraa, että turvallisen toiminnan edellytykset täyttyvät jatkuvasti. Tukesilla on mahdollisuus peruuttaa lupa, mikäli tarkastuksella ilmenee vakavia puutteita tai laiminlyöntejä. Jätteiden osalta toiminnanharjoittaja toteaa, että päästöjä ei synny, koska tuotteet varastoidaan pakkauk-

16.1.2018

2836/31/2017

sissaan. Lisäksi tuotteet ovat kiinteitä, eivät nestemäisiä. Toiminnanharjoittajan mukaan todennäköisin varastoon liittyvä ympäristövaara on polttoainevuoto rikkoutuvasta ajoneuvosta. Toiminnanharjoittajalla on menettelyt, joilla saastunut maa-alue näissä tilanteissa ennallistetaan.

Toiminnanharjoittaja on vastuussa siitä, että sillä on kaikki toiminnan vaatimat luvat. Tietoa muista luvista tai niiden tarpeellisuudesta ei lainsäädännön mukaan esitetä lupahakemuksessa, joka jätettiin Tukesille. Lupahakemuksessa on käsitelty suuronnettomuusvaaraa sinä laajuudessa, mitä lainsäädäntö edellyttää tämän kokoiselta varastolta.

Puuston osalta Tukes viittaa Haaviston ja Auhon mielipiteestä antamaansa vastaukseen. Lupapäätöksen ehdon 2 mukaan toiminnanharjoittajan on poistettava palava pintakasvillisuus varaston läheltä. Tukes ei voi lupapäätöksessä määrätä toiminnanharjoittajaa poistamaan esimerkiksi kantoja ja juurakoita, ellei näistä aiheudu vaaraa varaston toiminnalle. Käyttöönotto- ja määräaikaistarkastuksilla asiaan puututaan, mikäli se on tarpeen.

Janne ja Ritva Bergin mielipide

Janne ja Ritva Berg esittävät mielipiteessään, että lupahakemus on puutteellinen ja sisältää epätarkkaa kuvausta toiminnasta ja toimintatavoista. He toteavat, että hakemuksessa ei käsitellä varastolla asioivien ajoneuvojen laatua ja määrää, mikä olisi tarpeellista, kun ottaa huomioon Hujalantien vaaralliset olosuhteet. Janne ja Ritva Berg esittävät, että hakemuksessa tulisi olla selkeämpi kuvaus siitä, miten kuljetukset järjestetään ja miten ne vaikuttavat lähialueen liikenneturvallisuuteen.

Janne ja Ritva Berg toteavat edelleen, että hakemuksessa ei riittävällä tasolla selviä miten toiminnanharjoittaja hoitaa mahdollisten laiminlyöntien ja virheiden valvontaan liittyvät järjestelyt tai mitä vaikutuksia varaston räjähtämisellä voisi pahimmillaan olla.

Tukesin vastaus

Hakemuksen laadun osalta Tukes viittaa Heinon ja Saarenojan mielipiteestä antamaansa vastaukseen sekä liikenteen ja ajojärjestelyjen osalta Gladin ja Seitzin mielipiteistä antamiinsa vastauksiin. Toiminnanharjoittaja on kuvannut hakemuksessaan suurimman mahdollisen onnettomuuden aiheuttamia vaikutuksia eri etäisyyksillä. Käyttöönottotarkastuksella toiminnanharjoittajan tulee osoittaa, miten hakemuksessa esitettyjen turvallisten toimintatapojen noudattamisesta on käytännössä huolehdittu. Tähän sisältyvät myös menettelyt, joilla toiminnanharjoittaja valvoo, että lainlyönnejä ja virheitä ei tapahdu.

Ruskon kunnan lausunto

Ruskon kunta esittää lausunnossaan, että varaston sijoittuminen on esitetty summittaisesti eikä vaikutuksia naapurikiinteistöille pysty määrittelemään. Ruskon kunta myös katsoo lausunnossaan, että ennen luvan myöntämistä Tukesin on otettava huomioon räjähdetarastoon liittyvät riskit ja selvitettävä täyttääkö hakemus luvan myöntämisen kriteerit. Lisäksi Ruskon kunta esittää, että mikäli lupa myönnetään, on lupamääräyksillä varmistettava, että varastosta ei aiheudu haittaa tai vaaraa asutuksella tai alueen muille toimijoille.

16.1.2018

2836/31/2017

Ruskon kunta tuo lausunnossaan myös esiin alueella kulkevan ulkoilureitin sekä alueella sijaitsevat louhosalueet ja esittää näiden huomioimista lupaharkinnassa.

Ruskon kunnan lausunnossa todetaan edelleen, että luvan myöntämisen ei tulisi tulevaisuudessa rajoittaa muiden kuin räjähdetaraston sijaintikiinteistön omistajan alueen tulevaa käyttöä. Lisäksi kunta esittää, että lupa tulisi myöntää määräaikaisena enintään viideksi vuodeksi, jotta varaston sijainti ei rajoittaisi alueen tulevaa kaavoitusta. Turvajärjestelyjen osalta Ruskon kunta toteaa, että kameravalvonnan lisäksi lupaehdoissa tulisi määrittellä rakenteellinen suojaus ja hälytysjärjestelmä sekä aikaikkuna, jossa mahdollisen vartijan tulisi päästä paikalle. Lisäksi Ruskon kunta esittää, että varaston sijainnin vuoksi luvassa tulisi ottaa huomioon myös mahdolliset rajoitukset kuljetusten räjähdemäärille.

Tukesin vastaus

Lupakäsittelyssä tarvittavat etäisyydet varastosta ulkopuolisiin kohteisiin määritellään lainsäädännössä esitetyn laskentakaavan mukaan. Sallitussa räjähdemäärässä on huomioitu varaston todelliset etäisyydet ulkopuolisista kohteista ja varaston käyttöönottotarkastuksella varmistetaan, että etäisyydet täyttyvät. Tukesin lupaharkinta perustuu lupahakemuksesta ja sen täydennyksistä saatuihin tietoihin, joita verrataan lainsäädännössä esitettyihin vaatimuksiin. Tukes on huomionnut lupaharkinnassa ulkoilureitin sekä alueella sijaitsevat louhosalueet. Varasto ei estä ulkoilureitin käyttöä ja toiminnanharjoittaja on 30.8.2017 toimittamassaan täydennyksessä arvioinut louhosalueisiin liittyviä riskejä. Lisäksi toiminnanharjoittaja on täydennyksessään todennut, että mikäli louhinta etenee liian lähelle varastoa, varasto siirretään pois.

Varasto ei estä alueen tulevaa kaavoitusta tai käyttöä, joten lupa voidaan myöntää toistaiseksi voimassa olevana. Lupaehdossa 9 veloitetaan toiminnanharjoittajaa seuraamaan varaston ympäristössä tapahtuvia muutoksia ja ryhtymään toimiin, jotta suojaetäisyydet edelleen täyttyvät. Tukes tulee määräaikaistarkastuksillaan myös selvittämään alueen ympäristössä mahdollisesti tapahtuneita muutoksia ja pienentää tarvittaessa sallittavaa varastointimäärää. Lisäksi Tukes on määritellyt varastolle konsultointivähykkeeksi 1,5 km. Konsultointivähyke ei tarkoita vaara-aluetta tai aluetta, jolle ei jatkossa saisi rakentaa. Konsultointivähykkeen tarkoituksena on, että kun vähykkeen sisällä tapahtuu kaavamuutoksia, kunnan tulee pyytää niistä lausunto Tukesilta.

Turvajärjestelyjen osalta Tukes toteaa, että lupaehdoissa 1 ja 4 otetaan kantaa tarvittaviin suojaus- ja hälytysjärjestelmiin. Räjähdekuljetusten osalta Tukes toteaa samoin kuin vastauksissaan mielipiteiden jättäjille. Räjähdekuljetukset eivät kuulu kemikaaliturvallisuuslain mukaisen lupaharkinnan piiriin. Täten Tukes ei ota (eikä voi ottaa) räjähdekuljetuksia huomioon päätöksessään räjähdetaraston luvasta.

Lupahakemuksen käsittely

16.1.2018

2836/31/2017

Tukes on 2.5.2017 vastaanottanut toiminnanharjoittajan lupahakemuksen, joka koskee räjähteiden pysyvää varastointia. Tukes on käsitellyt lupa-asian vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta annetun lain (390/2005) 58 §:n ja räjähteiden valmistuksen ja varastoinnin valvonnasta annetun valtioneuvoston asetuksen (819/2015) 17 §:n nojalla. Hakemus on ollut julkisesti nähtävillä Ruskon kunnantalolla 2.6 – 4.7.2017 välisen ajan. Kuulemisilmoitus on julkaistu Ruskolainen-lehdessä 1.6.2017. Toiminnanharjoittaja on täydentänyt hakemustaan 15.6.2017, 30.8.2017, 21.9.2017, 25.9.2017 sekä 6.10.2017. Hakemuksesta jätettiin kuusi mielipidettä, joihin hakija antoi vastineensa 7.8.2017. Lisäksi hakemuksesta pyydettiin lausunto Ruskon kunnalta. Kunta antoi lausuntonsa 12.12.2017.

Tukes pyysi hakemuksesta lausunnot Varsinais-Suomen pelastuslaitokselta, Varsinais-Suomen ELY-keskukselta sekä Lounais-Suomen aluehallintovirastolta. Pelastuslaitos antoi lausuntonsa 29.5, aluehallintovirasto 19.6. ja ELY-keskus 27.10.2017. Lausunnoissa esitetyt asiat on huomioitu lupakäsittelyssä ja tämän päätöksen ehdoissa 2, 6, 7 ja 11 siltä osin, kuin ne kuuluvat Tukesin toimivaltaan.

Voimassaolo

Tämä päätös on voimassa toistaiseksi.

Säännökset, joihin päätös perustuu

Laki vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta (390/2005) 58, 59, 59 a §

Valtioneuvoston asetus räjähteiden valmistuksen ja varastoinnin valvonnasta (819/2015) 17, 18, 30, 66, 71 §

Valtioneuvoston asetus räjähteiden valmistuksen, käsittelyn ja varastoinnin turvallisuusvaatimuksista (1101/2015) 19, 28, 37, 45, 50 §

Timo Kukkola
ylitarkastaja

Henna Kahilaniemi
ylitarkastaja

Liitteet

Valitusosoitus

Päätöksestä tiedottaminen

Lounais-Suomen AVI, Työsuojelu
Varsinais-Suomen ELY, Ympäristö ja luonnonvarat
Lounais-Suomen poliisilaitos, Turun pääpoliisiasema
Varsinais-Suomen pelastuslaitos
Ruskon kunta
Maskun kunta

16.1.2018

2836/31/2017

VALITUSOSOITUS

MITEN VALITUS TEHDÄÄN

Valitus on tehtävä kirjallisesti. Valituksessa pitää olla seuraavat asiat ja asiakirjat:

- hallinto-oikeus, jolle valitus osoitetaan (toimivaltainen hallinto-oikeus mainittu sivun alaosassa)
- päätös, johon haetaan muutosta, liitteineen alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- muutokset, joita valittaja päätökseen vaatii, ja niiden perustelut
- valittajan nimi, asuinkunta, postiosoite ja puhelinnumero
- tiedoksisaantitodistus tai muu tieto valitusajan alkamisesta
- valitusosoitus.

Valituksen voi laatia valittajan puolesta myös laillinen edustaja tai asiamies. Tällöin on ilmoitettava lisäksi laatijan nimi, asuinkunta, postiosoite ja puhelinnumero. Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valituskirjelmä.

MINKÄ AJAN KULUESSA VALITUS TEHDÄÄN

Valitusaika on 30 päivää. Ajan laskeminen alkaa tiedoksisaantipäivää seuraavasta päivästä. Tiedoksisaantipäivä lasketaan seuraavasti:

- Jos päätös on lähetetty postitse saantitodistusta vastaan, tiedoksisaantipäivä ilmenee todistuksesta. Saantitodistus liitetään valitusasiakirjoihin.
- Jos päätös on postitettu tavallisena kirjeenä, sen katsotaan tulleen tiedoksi seitsemän (7) päivän kuluessa postituspäivästä, jollei muuta ilmene.
- Yleistiedoksiannossa tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä (7.) päivänä päätöksen nähtävillä oloa koskevan ilmoituksen julkaisemisesta Virallisessa lehdessä.
- Jos päätös on toimitettu tiedoksi muulla tavalla esim. saantitodistusta vastaan jollekin muulle henkilölle kuin päätöksen saajalle (sijaistiedoksianto), katsotaan päätöksen saajan saaneen päätöksen tiedoksi kolmantena päivänä saantitodistuksen osoittamasta päivästä.

MITEN VALITUS TOIMITETAAN PERILLE

Valituksen voi toimittaa hallinto-oikeudelle henkilökohtaisesti, postitse maksettuna postilähetyksenä taikka asiamiestä tai lähettiä käyttäen. Postittaminen tapahtuu lähettäjän vastuulla. Valituksen on saavuttava hallinto-oikeudelle virka-aikana ennen 30 päivän valitusajan päättymistä, jotta valitus voidaan tutkia.

Muutosta haetaan alla mainitusta (x) hallinto-oikeudesta:

- [x] Turun hallinto-oikeus, PL 32 (käyntiosoite Sairashuoneenkatu 2-4), 20101 Turku